

# Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočila cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26

(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

— Jesenice, dne 7. vinotoka 1912. Z odličnim spoštovanjem Egidij Schiffrer.

— **Ljudsko šolstvo.** Dosedanji provizorični učitelj v Primskovu-Gradišču Feliks Kavčič je imenovan za provizoričnega učitelja in voditelja na enorazrednici v Rakitni. — Učiteljica Gabriela Čerov pri Sv. Križu je dobila zaradi bolezni dopust ter je imenovana na njeno mesto za suplentinjo abs. učiteljska kandidatinja Kornelija Čermelj.

— **Pošta in naše plače.** Ker poštni urad ni imel denarja, je moralo učiteljstvo neke šole v krškem okraju čakati do 4. oktobra, da so se mu izplačali službeni prejemki. Želeli bi bilo, da bi poštno ravnanje poskrbelo, da bi se take nerednosti več ne dogajale, temveč da bi imeli poštni uradi že 1. vsakega meseca pripravljen denar za izplačanje poštne nakaznice. Saj menda to ni preveč zahtevano, ker pride nakaznica od pošto-hranilniškega urada v Dunaju že skoraj teden prej in ker ni treba imeti pripravljene posebno velikanskega kapitala za izplačanje — učiteljskih plač!

— **»Zdivjana ženska v šolski sobi.«** V 39. številki svojega lista smo priobčili dopis, kjer je govor o neki ženski, ki je divjala v šoli v Mirni peči. Sedaj nam poročajo od tam, da se dogodek ni vršil popolnoma tako, kakor je bilo opisano, ampak malo drugače. Tako ni res, da bi bila Gorenčeva prisilila zaušnico nadučitelju, pač pa je dejanjsko napadla učiteljico Kavčičevo. Dogodek se tudi ni vršil v šolski sobi, temveč na hodniku.

— **Umrl je tovariš v Doleh** pri Litiji sinček Ciril, star šest in pol let. Naše iskreno sožalje!

— **Učiteljstvo litijskega okraja** je imelo konferenco za šolsko leto 1911/12 24. septembra v Litiji. Ta konferenca je bila značilna zaradi volitev dveh zastopnikov v c. kr. okr. šolski svet. — Slomškarji pod vodstvom nadučitelja Polaka iz St. Vida pri Zatični so uprizorili obs. agitacijo, medtem ko se je napredno učiteljstvo v svesti si svoje stanovske samozavednosti agitacije zdržalo. Slomškarji so imeli jako nevhvaležno listo: Polak in Lužar. Prvi je v okraju zaradi dejstva, da je obiljal že vse političke stranke in zaradi svojega štreberstva izgubil vse simpatije. Drugi pa je s svojo kandidaturom pokazal črno nevhvaležnost napram naprednim zastopnikom, ki sta ga z vso vneemo branila v okoli 5 let trajajoči disciplinarni preiskavi. — Izid je bil tak, kakor smo ga prej pričakovali. Napredna kandidata Bernard Andoljšek in Josip Zajec sta prodira s 33 glasovi proti 21 Slomškarjem. To veliko število nasprotnih glasov se more opravičiti s tem, da se nahaja mnogo mlajšega učiteljstva pod terorizmom raznih gospodov in s suhim dejstvom, da je naš c. kr. nadzornik izrazil Slomškar. Vsekakor pa se mora priznati, da je vodil nadzornik celo konferenco nepristransko ter ni šel več po koštanj v žerjavico za Polaka, kakor je to storil minolo leto v Višnji gori. — Po konferenci se je zbralo napredno učiteljstvo v gostilni »Pri Urški«, kjer je bilo za solidno ceno izvrstno postreženo. Kmalu se je razvila animirana zabava. Vrsto napitnic je otvoril tovariš Blagajne ter napil v vznešenih besedah navzočemu gospodu glavarju Viktorju Parmu za kar se je ta ginjen zahvalil ter napil zbranemu učiteljstvu. Središče celega omizja sta bila naša vrla zastopnika Andoljšek in Zajec. Tudi več drugih litijskih inteligentov nam je s svojim prihodom izkazalo svoje simpatije. Hvala! S celotnim izidom je litijsko učiteljstvo lahko zadovoljno. — y —

## Štajerske vesti.

— **Četrti zbor Narodne stranke za Štajersko** v Celju v nedeljo je uspel prav dobro. Zbralo se je nad 200 zaupnikov z vseh strani dežele. Otvoril je zborovanje dr. Kukovec, o strankinem položaju je poročal urednik Lesničar, o organizatoričnem delu in časopisju urednik Spindler. Volitve v vodstvo stranke so se vršile soglasno. V odboji so izvoljeni tudi tovariši: Voglar, Brinar, Cveto, Ferlinc, Kocbek, Lesjak in Slanc. Predsednik je dr. Kukovec. O položaju v dež. zboru je poročal dr. Kukovec.

## Goriške vesti.

— **g— Umrl je v Gorici** učitelj glasbe Teodor pl. Gasteiger.

— **g— Zaključek prvega** gospodinj-skega tečaja na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici se je izvršil dne 5. t. m. Uspehi so povoljni.

— **g— Poročil se je** dne 3. t. m. Ladislav Likar, nadučitelj v Števerjanu z gospodično Dragico pl. Reyevo.

— **g— Narodna šola na Blanci.** Navajamo točno število otrok v tej obrambni šoli: V prvem razredu je otrok 47, v drugem 26, v otroškem vrtcu 75. Te številke pričajo, kako potrebna je ta šola.

— **g— Iz Loga pod Predelom.** Pod naslovom »Nemci pred našimi durmi« v 273. številki »Edinosti« je objavljen dopis, ki mu naj dostavimo nekaj pojasnil in opomb. Med drugim je v dopisu rečeno, da se zgradi v Lugu v najkrajšem času sulferajnsko šolsko poslopje za slovensko dečo. To pa ni res! Dopisnik se je peljal menda z avtomobilom skozi Log ne da bi se kje ustavil, sicer bi ne opisal Loga na tak način. Log je popolnoma slovenska vas, s slovensko enorazredno šolo. Če odštejemo dva Nemca so vsi prebivalci slovenske narodnosti, ki se jim niti ne sanja o sulferajnski šoli. — Deluje se pa na to, da bi se sedanja enorazrednica razširila v dvorazrednico. Dopisnik je pa pozabil na Strmec, ki je v nevarnejšem položaju kakor Log. A tudi ta vas ima svojo enorazredno slovensko šolo, ki jo obiskujejo tudi troci iz Predela. Res pa je naskočila »Südmarka« Predel, ki je kupila na Predelu hišo, v kateri ima neka Nemka gostilno. Obstoje te pa je odvisen edino od vojaštva in potujočega občinstva.

— **g— Macarol Alojzij,** nadučitelj v Šempolaju, p. Nabrežina, nam piše: Prosim, blagovolite, objaviti v »Učit. Tovarišu«, da sem sprejel poverništvo »Šolske Matice« za Komenski okraj od prejšnjega poverjenika Josipa Rustja ter da mi naročino za tekoče leto čimprej pošljejo prizadeji kolegi in kolegije.

— **g— Sobotno predavanje dr. Ivana Laha o kulturnem razvoju Slovencev** v Gorici je privabilo v Trgovski Dom nekaj nad 260 poslušalcev. To pot se je število dijaštva znatno povečalo, kar je zelo razveseljivo, število ostalega občinstva pa je padlo, kar temu ni v čast. Predavanje je bilo poljudnejše, nego so bila dosedanja, in zelo polno vsebine. Predavatelj, mlad mož z zvanečim baritonom, je naslikal ves kulturni razvoj Slovencev od našega prihoda v sedanjo domovinanja pa do danes, in sicer ne ob roki bojnih dogodkov, marveč ob roki kulturnega napredka renezanse, reformacije, protireformacije, prosvetljenega absolutizma, revolucije in sedanje dobe. Splošno se je opazila njegova tendenca, ki je llesičevi ravno nasprotna. Programa za bodočnost nam predavatelj ni naslikal, podal pa je obilico snovi, ki daje vsakomur mnogo gradiva za premišljevanje.

— **g— Trgovski učni tečaj v Gorici** se prične zopet 20. t. m. Vršili se bodo v prostorih Šol. Doma. Poučevalo se bo v knjigovodstvu in italijanščini. Lani so bili tečajni dobro obiskani. Nadejati se je, da bo tudi letos tako.

— **g— Pred c. kr. izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici** se prične prihodnji izpiti za učno usposobljenost v ponedeljek, dne 4. novembra t. l. — Dotične prošnje morajo biti v rokah komisije vsaj do konca meseca oktobra t. l.

— **g— Nadškofijsko deško semenišče,** ki stoji na prostorih nekdanje Böckmanove vile, je bilo slovesno blagoslovljeno v nedeljo. Navzoči so bili nadškof, prošt, mnogo duhovščine, jezuiti, ki so v za, vodu, potem zastopniki političke in vojaške oblasti. Ministrstvo je zastopal svetnik Karminski, ki je hvalil nadškofa zaradi dopolnjenega dela s semeniščem. Potem je bil banket, zvečer iluminacija.

## Tržaške vesti.

— **t— Vpisovanje v našo šolo C. M. D. pri Sv. Jakobu.** Za prvi razred se je prijavilo 95 deklic in 89 dečkov, skupaj 184 otrok, tako da bo treba otvoriti dva deška in dva dekliška prva razreda. Tudi v višje razrede se je vpisalo precej novih učencev in učenec.

## Koroške vesti.

— **k Raznarodovanje.** Največja nevarnost raznarodovanja nam preti od strani raznarodovalnih društev »Südmarm« in »Schulverein«. Pogubonosno delovanje le teh društev — ki imata razpredene svoje mreže po vsem slovenskem Koroškem — je nam zadalo že tako globoke rane, da mora biti v našem interesu, ako si je nekoliko natančneje ogledamo. S pomočjo nemškomišlečega učiteljstva in uradništva si pripravljajo Nemci v popolnoma slovenskih občinah tla za ustanovitve tega ali onega »obrambnega društva« s tem, da si pridobivajo nekaj vplivnih mož. Pri takih prilikah nastopajo nemški nacionalci čisto kot ponižne ovčice, govoreč o »ogroženem nemštvu«, ali pa slikajoč svoja raznarodovalna društva kakor pravcate zavarovalnice proti različnim neizgodam; drugod, kjer je ljudstvo še bolj verno, označujejo omenjeni društvi kakor kakki bratovščini. Kaj čuda, da si že takoj v začetku pridobivajo nekaj pristašev, katerih število pa polagoma narašča, posebno ako se je še zglasilo, da je dobil ta ali oni posameznik kako podporo od Südmarm ali je Schulverein podprl šolo s par tisočaki, prispeval za knjižnico ali učila itd. Nepoučeno slovensko ljudstvo, ki ni vajeno takih »radodarnosti«, pa vidi v tem činu veliko naklonjenost Nemcev do nas Slovencev; ne zaveda se pa izdajstva, ki ga je zakrivil nad lastnim narodom. To so začetki germanizatoričnega gibanja na deželi, ki se večinoma nadaljuje s širjenjem nemško-nacionalnih časnikov, ustanavljanjem nemških knjižnic, pevskih društev, dokler ni ljudstvo že popolnoma prepojeno z nemškim duhom. Često je posledica temu raznarodovalnemu delu skrajna demoralizacija ljudstva, ki vodi slovenski življenj v narodno in gospodarsko propast. Preko tako demoraliziranega in gospodarsko oslabiljenega ljudstva pa Nemci lahko uresničujejo svoje načrte. Tako n. pr. ima »Südmarka« vse posestno gibanje v evidenci ter izkuša pri vsaki priliki zvaбити Nemce v naše lepe slovenske kraje, medtem ko je »Schulverein« pridno na delu za ponemčevanje naše šolske mladine, v kolikor tega namreč niso dovršile naše zloglasne ljudske šole.

## Splošni vestnik.

— **Maks Tušek,** trgovec v Ljubljani, Stari trg št. 28, daje posebne popuste svojim odjemalcem. Zgodilo se je neki naši kolegiji, da je temu trgovcu plačala blago. Prosila ga je, naj določje nakupljeno blago na njen dom izven Ljubljane. Plačala je tudi zaboj in poštino ter odpotovala. Čez nekaj časa dobi kupovalnoblago, a trgovec si je zaračunal še enkrat zaboj in poštino. Da bi ne plačala še več, je dvignila blago ter seveda plačala vse še enkrat, ne da bi trgovec povrnil te vsote. Priporočljivo!

— **Železniški vozovi za otroke.** Na ameriških železnicah so nedavno uvedli posebne vagonce za otroke. V teh vozovih je jedilnica, kopalnica, toaletna soba za otroke, nadalje tudi večji prostor, v katerem so otroške postelje in zibelke. V tem prostoru se morejo otroci med vožnjo tudi igrati. Tla so pokrita z mehko preprogo, stene pa tapcirane z vato, da se otroci ne poškodujejo, ako kdo izmed njih pade po tleh. V teh vagonih so tudi posebne skrbnice nastavljene za otroke, da pazijo nanje. Skrbljeno je tudi za primerno hrano otrokom. In tako lahko starši med vožnjo prepuste otroke brez skrbi železniški pestunji.

— **Konec Evrope v letu 1972.** Sloveči vseučiliški profesor v Filadelfiji Albert Noble, večak glede potresov, je te dni izjavil tole: »Evropa propade v letu 1972. — Po prerokovanju tega učnjaka bi stara Evropa živela torej le še 60 let. V letu 1972. pa bi postala žrtev grozne vulkanske katastrofe. Noble piše o tem: »Že polni dve stoletji pripravljajo prirodne sile strašno katastrofo, katere žrtev bodo današnji otroci. Zemlja je že povsem spodkopana in pod njo se zbira vulkanska materija. Pod pritiskom te podzemne lave mora zemlja počiti, in mesto kopne Evrope stopi nepregledno morje. Zaradi izgube Evrope postane Amerika zemski raj. Evropejci se nekako kakor po instinktu podvrgujejo neki tajni sili in se

neprestano selijo v Ameriko. To velja v prvi vrsti za Italijane, ker Apeninski polotok bo prvi, ki izgiine zaradi tega katastrofalnega potresa.

— **Südmarka** je naselila v zadnjem času na južnem Štajerskem in Kranjskem sledeče družine; kmeta iz Virtemberške v Cirkovcah pri Sent Ilju v Slovenskih goricah z dvema otrokoma; kmeta iz Srednje Štajerske v Cirkovcah pri St. Ilju s štirimi otroki; kmeta iz Badna v šentiljski okolici s petimi otroki; kmeta iz Severne Morayske v Kamnici pri Mariboru; vrtnarja iz Gradca v Velenju s tremi otroki; brivca v Studencih pri Mariboru; 2 obrtnika na Pragerskem (kleparja in brivca) in sodarja v Maierleju na Kočevskem. Te družine štejejo 43 glav. Tu vidimo, kako sistematično deluje nemško bojno društvo. In slovenski odpor?

— **Dražji črevlji.** Družba tvornic na Češkem, Moravskem in Sleskem, ki izdelujejo črevlje, je sklenila povišati ceno črevljev za 10 %, ker je koža dražja in so se povišale plače delavstvu. — Obeta se nam torej zopet nova dobrota.

## Razgled po šolskem svetu.

— **Za katoliško univerzo v Salzburgu** je že nakupljen prostor. »Reichspost« poroča, da je kupilo katoliško univerzitetno društvo najlepši stavbni prostor v mestu Salzburg, da se tam zgradi katoliška univerza. Prostor stane 500.000 K.

— **Hrvaško vseučilišče.** Zimsko polletje se je pričelo 1. oktobra, konča 13. marca 1913. V lanskem poletnem semestru je bilo slušateljev 1096, in sicer 716 na juridični fakulteti, 274 na modroslovni, na bogoslovni 106. Iz Dalmacije je bilo slušateljev 141, iz Bosne 127, iz Srbije 12, iz Bolgarske 29, iz Ogrske 38.

— **Smrti učenjaka.** Dne 8. t. m. je umrl nagloma na Dunaju dr. Jakob Minor, vseučiliški profesor, germanist in literarni historist. Najbolj znano in slavno je njegovo delo o Goethejevem Faustu, obsegajoče 2 knjigi.

**SUKNO** in modno blago za gospode in gospe priporočila izvorna hiša **PROKOP SKORKOVŠKY** in sin v Humpolcu na Češkem. **ZEFIRE** Vzorci na željo franco. Zelo zmerne cene. Na željo dam tu izgotoviti gosposke obleke.

## Uradni razpisi učiteljskih služb.

— **Št. 3769. Kranjsko.** V novomeškem šolskem okraju se razpisujejo naslednje učiteljske službe v stalno nameščenje: 1. nadučiteljske službe na dvorazrednicah: Ambrus, Dobričice, Podgrad in Dol. Karteljevo; 2. služba učitelja-voditelja na enorazrednici na Selih pri Šumberku; 3. po ena učiteljska služba na dvorazrednicah v Podgradu in Dol. Karteljevem in na trirazrednici v Stopičah. Zadostno opremljene prošnje naj se službenim potom semkaj vlagajo do 12. novembra 1912. C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 30. septembra 1912.

— **Št. 2757.** Na petrazredni ljudski šoli v Krškem, na štirirazredni šoli v St. Jerneju, na trirazrednih šolah v Veliki Dolini in v Sv. Križu pri Kostanjevici in na dvorazredni šoli v Čatežu se razpisuje s tem po ena učiteljska služba v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je predložiti semkaj predpisanim potom do 10. novembra 1912. Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

Za razpisani učiteljski službi v Krškem in St. Jerneju se vpoštevalo le moški prosilci. C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 26. septembra 1912.

— **Št. 2382.** Na dvorazrednici v Starem trgu se razpisuje vnovič nadučiteljska služba v stalno nameščenje z dostavkom, da obdrže svojo veljavo že pri prvem razpisu vlozene prošnje. Zadostno opremljene prošnje naj se službenim potom semkaj vlagajo do 1. novembra 1912. C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 25. septembra 1912.

**Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.**